

■ TRIBUNA POLITICA

Supportabilità per las regiuns da muntogna

Ina pretensiun stringenta a la lescha davart las abitaziuns secundaras

DA HANSJÖRG TRACHSEL,
PRESIDENT DA LA REGENZA

La consultaziun tar la nova lescha davart las abitaziuns secundaras è terminada. La confederaziun è dumandada ussa da terminar il process legislativ uschè svelto sco pussaivel. Malgrà l'ordinaziun transitorica vertenta exista anc adina ina gronda malsegurezza giuridica. Cuntrari ad ina lescha federala po in'ordinaziun vegnir examinada da las dretgiras en ils process concrets e vegnir giudicada sco betg confirmada a la costituziun. Questa malsegurezza blocca l'entir martgà da construcziun e d'immobiglias.

Pertutgads da las consequenzas negativas per l'economia publica pervia da l'iniziativa cunter las abitaziuns secundaras èn unilateralmain ils chantuns da muntogna. Perditas da plazzas da lavur considerablas en l'industria principala e secundara da construcziun han per consequenza ch'i mancan svieutas en autras branschas. Las perditas accelereschon l'emigraziun, chaschunan perditas da taglia e mainan a problems en connex cun la finanziaziun d'edifizis d'hotellaria. Quai è in svilup problematic en regiuns, en las qualas il turissem e l'industria da construcziun èn las branschas economicas principalas. Perquai n'èsi betg mo legitim, mabain schizunt stringent, che la regenza gri-

schuna s'engaschia per ina realisaziun che profita da tut las libertads d'agir ch'èn giuridicamain pussaivlas a favur da soluziuns ch'èn supportablas per las regiuns da muntogna. Quai n'ha nagut da far cun betg resguardar la voluntad dal pievel. Na, i sa tracta d'obtegnair ina realisaziun confirmada a la costituziun che permetta vinavant in svilup economic dals territoris pertutgads e che resguarda las empermischuns ch'ils iniziants han fatg avant la votaziun. In dals giavischs ils pli impurtants che ston vegnir francads en la lescha è da garantir il possess actual per edifizis d'abitar dal dretg vegl. Questa garanzia autorisescha il proprietari d'utilisar ubain da laschar utilizar in'abitaziun ch'exista gia il mument da la votaziun er vinavant liberalmain sco emprima abitaziun u sco abitaziun secundara. Insatge auter signifitgass ina perdita sensibla da la valur ed avess vastas consequenzas er per l'economia publica. Ina libra utilisaziun po effectivamain manar a

svilup nungiavischads, sco l'expulsiun dals indigens or dal center dal vitg. En il rom da las planisaziuns localas disponan las vischnancas dentant dals instrumentaris necessaris per prender cuntramesiras. Impurtantas èn er pussaivladads minimalas d'engrandir abitaziuns existentas ed ina «clausula d'abandon» per emprimas abitaziuns dal dretg nov. Questa ultima per il cas ch'il proprietari mora u sto emigrar. Ina tala clausula da direzza è fitg impurtanta cunzunt per regiuns cun ina structura debbla. Là na succumbess betg mo la construcziun d'abitaziuns secundaras, mabain dal tutfatg er la construcziun d'emprimas abitaziuns.

Abitaziuns da vacanzas Ach'igl è pussaivel da prender en locaziun, uschenumnads letgs chauds, ston vegnir admesas er vinavant sco furma d'alloschament turistic, ed a favur dal mantegniment da structures dal vitg degnas da vegnir protegidas, ston vegnir introducidas pussaivladads liberalas da midar l'intent. Impurtant èsi la finala d'admetter in dumber limità d'abitaziuns secundaras per pudair finanziair traversalmain sanaziuns urgentas d'hotels. Basta, vulain spetgar tge ch'il cussegl federal sutmetta en sia missiva la primavera 2014 al parlament e quant enavant ch'ils interess dal Grischun vegnan resguardads en quella.